

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.:
11/608- 20- PCG

Dato:
05.06.2012

Ombudets uttalelse

Det ble hevdet at X sin generelle praksis med hensyn til bruk av tegnspråktolk under forestillinger er diskriminerende.

Ombudet la til grunn at hørselshemmede stilles dårligere enn andre på grunn av sin nedsatte funksjonsevne etter dtl § 4, ved at tegnspråktolker ikke kan stå på scenen. Ombudet fant imidlertid at X sin praksis med å ikke tillate tegnspråktolk på scenen ved forestillinger som ikke er spesielt tilrettelagt for hørselshemmede er nødvendig for å oppnå et saklig formål, da slik tilstedeværelse vil kunne gjøre arbeidet vanskelig for artisten. Ombudet fant videre at praksisen ikke er uforholdsmessig inngripende ovenfor den eller dem som forskjellsbehandles.

Likestillings- og diskrimineringsombudet kom frem til at X sin praksis når det gjelder bruk av tegnspråktolk under forestillinger ikke er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Saksnummer: 11/608

Lovgrunnlag: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4

Dato for uttalelse: 21. april 2012

Sakens bakgrunn

A klaget 14. mars 2011 til ombudet på det hun hevder er diskriminerende praksis overfor hørselshemmede ved underholdningsstedet X. A klaget opprinnelig på sin egen erfaring da hun ønsket å benytte tegnspråktolk under showet "Y". I etterkant opprettholdt hun ved e-post av 5. september 2011 dette som en klage på Xs generelle praksis når publikum har behov for å benytte tegnspråktolk under forestillinger, idet X ikke vil motta tegnspråktolk på scenen.

Partenes syn på saken

A

A hevder at Xs generelle praksis med hensyn til bruk av tegnspråktolk under forestillinger er diskriminerende. Hun klager på at X ikke vil motta tegnspråktolk på scenen.

X:

X avviser A sine påstander om at virksomhetens generelle praksis med hensyn til bruk av tegnspråktolk er diskriminerende.

X opplyser at de ikke kan sørge for at en tolk står på scenen, da dette vil gjøre arbeidet vanskeligere for artisten og samtidig vil virke forstyrrende på resten av publikum i salen som ikke er døve. X hevder at det imidlertid ikke er noe problem å ha tolker ved siden av scenen, eller på galleri eller andre plasser. X bemerker at de i disse tilfeller sammen må bli enige om plassering. X opplyser at de også er behjelpelig med å sette opp lys på tolken om det er ønskelig.

X opplyser videre at de tidligere, i samarbeid med Døveforbundet, har tilrettelagt hele forestillinger, med både en og to tolker på scenen. Det opplyses at dette krever en del forarbeid, men at det alltid har latt seg løse.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl) § 4 første ledd. Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnlattelse har som formål eller virkning at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, jf. dtl § 4 annet ledd.

Med indirekte diskriminering menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som fører til at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne stilles dårligere enn andre, jf dtl § 4 tredje ledd.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven her, jf. dtl § 4 fjerde ledd.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen, unnlattelsen eller ytringen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. dtl § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med

at det er ”grunn til å tro” at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Ombudet skal ta stilling til om X sin generelle praksis med å ikke tillate at tegnspråktolk står på scenen under vanlige forestillinger er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

X har opplyst at de ikke kan sørge for at en tolk står på scenen, da dette vil gjøre arbeidet vanskeligere for artisten og fordi det vil virke forstyrrende på resten av publikum i salen som ikke er døve. X opplyser imidlertid at det ikke er noe problem å ha tolker ved scenen, eller på galleri eller andre plasser, og at X om ønskelig er behjelpelig med å sette opp lys på tolken.

Ombudet legger til grunn at hørselshemmede stilles dårligere enn andre på grunn av sin nedsatte funksjonsevne etter dtl § 4, ved at tegnspråktolker ikke kan stå på scenen. Ombudet viser til at dersom tegnspråktolken må stå ved siden av scenen eller andre plasser, så vil det kunne medføre større vanskeligheter for hørselshemmede å få med seg det som skjer på selve scenen.

Forbudet mot diskriminering er imidlertid ikke absolutt. Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering, jf. dtl § 4 fjerde ledd.

Ombudet finner at X sin praksis med å ikke tillate tegnspråktolk på scenen ved forestillinger som ikke er spesielt tilrettelagt for hørselshemmede er nødvendig for å oppnå et saklig formål, da slik tilstedeværelse vil kunne gjøre arbeidet vanskelig for artisten.

Ombudet finner videre at praksisen ikke er uforholdsmessig inngripende ovenfor den eller dem som forskjellsbehandles. Ombudet viser her til X sine opplysninger om det ikke er noe problem å ha tolk ved scenen, eller på galleri eller andre plasser, og at X om ønskelig er behjelpelig med å sette lys på tolken. X har også opplyst at tegntolk gjerne kan sitte ved siden av personer som trenger tolk under forestillingen. X har også opplyst at de i samarbeid med Døveforbundet tidligere har tilrettelagt hele forestillinger med både en og to tolker på scenen.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet frem til at x sin generelle praksis, med å ikke tillate at tegnspråktolk står på scenen under vanlige forestillinger som ikke er spesielt tilrettelagt for hørselshemmede, ikke er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Oslo, 21.04.2012

Sunniva Ørstavik
likestillings- og diskrimineringsombud